

Utstilling: Laila Kongevold – Over natten

Åpent: 12. mai – 28. august

Torsdag kl 16.00 – 20.00, lørdag og søndag kl 11.00 – 15.00

NB! sommeråpent (30. juni – 11. august): Torsd. kl 11.00 – 18.00, lørd./sønd. kl 11.00 – 15.00

Laila Kongevolds utstilling «Over natten» er en totalinstallasjon der kontrasten mellom lys og mørke er hovedmotiv, hvor kunstneren også henter til kunstsalsens tidligere historie som folkebibliotek i Sandnes.

Utstillingsrommet er delt i en mørk og en lys sone. I den mørke vises foto, video og lyd, og en samling objekter Kongevold har laget, kjøpt eller funnet. I den ytre, lyse sonen finner vi foto og vegghengte objekt, maleriske improvisasjoner og et stort verk av pulverisert titanstøv. Til sammen danner verkene et musealt og meditativt «undringsrom» hvor kunstneren inviterer oss til refleksjon.

«I en blanding av det konstruktive og visuelt fabulerende forsøker jeg å belyse eksistensielle spørsmål innen naturvitenskap, religion og samfunn»

(Laila Kongevold)

Hva ligger i den setningen? Og hvordan skal vi forstå utstillingstittelen «Over natten»?

Det nærmeste jeg kommer en beskrivelse av utstillingen er å sammenligne den med et leksikon. Eller rettere; med ideen om hva et leksikon er ment å være; En samling mulige beskrivelser av mennesker, objekt, fenomen, hendelser... En kartlegging av virkeligheten, med henblikk på å avdekke sannheter. Sett slik framstår utstillingen som en omfavning av tilværelsen og de ulike sammenhengene vi som art er en del av.

Det sagt er det selvsagt ikke mulig å forklare verden ut fra dens enkelte bestanddeler, og dette vet Kongevold. Ikke engang om man inkluderer både naturvitenskaplige, samfunnsmessige og åndelige aspekter i fortellingen. Eller – sagt på en annen måte - lar alt fra mikropartikler og amøber til hverdagslige, kunstferdige eller religiøse gjenstander og salmen *Ingen er så trygg i fare* inngå i en større sammenheng.

Vi kan heller ikke forklare tilværelsen ved bruk av begrepet tid. Hverken de livsendringene vi erfarer som individ eller på et større, samfunnsmessig plan. Tid er heller ingen nøkkel til å forstå hvordan miljøet endrer seg. Hverken den endringen som følger av naturlig evolusjon eller den påvirkningen vi mennesker står for. Ikke fullt ut.

For Kongevolds kunstnerskap er likevel tid og påvirkning betydelige faktorer og gjennomgående temaer i utstillingen. Vi ser det i bildene av gammel skog, i prismene og mikroskopet i videorommet – eller laboratoriet om du vil, i de mange fossilene og fotografiene. I gjenstander som har fulgt kunstneren gjennom mange år og i de hvite, sorte og grønne «fjellformasjonene».

For materialet i det store verket på gulvet er flere millioner år gammelt. Støvet er utvunnet av metallet titan som innehar egenskaper som gjør at det brukes til alt fra tilsetning i maling til implantater og elektroniske komponenter.

I dette verket blir det jeg oppfatter som Kongevolds kunstneriske metode svært tydelig. Altså den tvetydigheten som kommer til syne mellom det kunstneriske uttrykket og hvordan jeg forstår motiv og materialbruk. Og ikke minst usikkerheten jeg føler når jeg prøver å beskrive det.

Det er et estetisk tiltrekkende verk, med en svakt lukt av metall. I flaten ligger et mønster av opphøyde punkter. Det er braille, blindeskrift. Verket er laget av støv fra et metall som er kjent for sin styrke og evne til å motstå korrosjon. Disse egenskapene er det som i sin tid gav metallet sitt navn. Titaner er urvesener i gresk mytologi, avkom av foreningen mellom himmel og jord.

Tross styrken i materialet er det likevel er det noe ustabil ved verket. Det flyter ut langs kantene og skriften kollapser hvis den blir berørt. Teksten kan dermed bare leses av en seende. Og bare av en seende som i tillegg kan avkode tegnene.

I alt dette ligger det en dissonans, og jeg undres; for hvem dette verket er skapt?

Dissonansen forsterkes når kunstneren forklarer at braille-teksten er Lina Sandell-Bergs salme

*Ingen er så trygg i fare
som Guds lille barneskare,
fuglen ei i skjul bak løvet,
stjernen ei høyt over støvet.*

Og jeg kan ikke annet enn å tenke at den forsikringen som ligger i teksten. Den forsikringen som ligger i troen på at det finnes krefter utenfor oss selv, som vil oss godt. Den tryggheten kollapser her ved berøring. Ved nærmere undersøkelse.

Så er kunstnerens oppdrag kanskje ikke å forklare oss noe?

Det hun gjør er kanskje heller å vise oss noe?

Vise til noe?

Handler utstillingen om sammenhenger, mer enn forklaringer?

Kongevold trekker forbindelser mellom fossiler og mineraler, mellom mikroskop og fjellformasjoner av støv på gulvet.

Hun trekker fine linjer fra brente trær til apokalyptisk arkitektur, som egentlig er «mikrobygg» av minnekort i datamaskiner.

Hun peker på sammenhenger mellom minner som kan være lagret i databrikkene, salmer i blindeskrift og lukkede bøker.

Hun forbinder religioner og andre mulige forklaringsmodeller for vår eksistens.

Hun balanserer mellom tro og tvil.

Mellom logos og ego.

Mellom alt og ingenting.

Mellom Altet og oss.

Presentert for alt dette ser vi at kunstneren også stiller noen spørsmål. Ikke minst om vårt forhold til naturen og hvordan vi som art inngår i verden.

I en antroposentrisk tid, hvor verdien av jorden og alt som lever måles i nytten det har for mennesker, antyder Kongevold at vi må lete etter hvordan ting henger sammen. Og hun viser oss hvor skjør og ustabil grunnen vi står på er.

Vi har bygget vårt hus på sand.

Over natten kan byggverket rase.

Og dagen som følger blir ulik den som gikk.

*Karin Sunderø
Kurator, Kinokino kunstsall*

Utstillingen er støttet av Regionale Prosjektmidler for Visuell Kunst hos Kunstsentrene i Norge.